

перебрати на себе фактичне верховенство серед судів загальної юрисдикції.

Отже, на підставі проведеного дослідження можна зазначити наступне: запровадження інституту конституційної скарги в Україні може принести для держави не лише позитивний досвід, а й додаткові проблеми. Для того, щоб їх уникнути необхідно з самого початку розвитку даного інституту сформулювати жорсткі межі його діяльності аби не порушувався баланс у державній владі. Лише таким чином, ми зможемо спрямувати інститут конституційної скарги на ефективну діяльність. Варто не забувати, що для забезпечення прав та свобод людини діють всі гілки державної влади, які повинні нести за це відповідальність, тому право на конституційну скаргу має існувати і бути дієвим в будь-якій правовій державі, але потрібно встановити чітке регулювання його меж.

Література

1. Жалімас Дейнюс. Індивідуальна конституційна скарга: на шляху до оптимальної моделі захисту прав людини, 2015. URL: https://uba.ua/documents/events/2015_10_02-01/Zalimas%2001.10.2015.pdf (дата звернення: 20.02.2020).

2. Романченко Т. Інститут конституційної скарги не створює інструменту для перегляду остаточного рішення. *Закон і бізнес*. 2019. URL: https://zib.com.ua/ua/136926-institut_konstitucijnoi_skargi_ne_stvoryue_instrumentu_dlya_.html. (дата звернення: 20.02.2020).

3. Abramavičius A. Konstitucinio skundo samprata ir reikšmė konstitucinėje teisminėje kontroleje. *Jurisprudencija*, 2007. № 11(101). С. 17.

УДК 343.31 (043.2)

Кравчук Т. В., студентка,
Вінницький державний педагогічний університет
ім. Михайла Коцюбинського, м. Вінниця, Україна
Науковий керівник: Толкачова І. А., к.ю.н.

ОСНОВНІ ЗАГРОЗИ СУВЕРЕНІТЕТУ ТА ТЕРИТОРІАЛЬНІЙ ЦІЛІСНОСТІ УКРАЇНИ

У 2014 році Україна підписала Угоду про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їх державами-членами, з іншої [1], що стало ще одним кроком для забезпечення суверенітету та територіальної цілісності України. В цей же час відбулась окупація Російською Федерацією значної частини територій України – Автономної Республіки Крим, частини Донецької та Луганської областей.

На сучасному етапі розвитку Україна знаходиться на межі існування, що пояснюється загрозою територіальній цілісності держави через

військову агресію з боку Російської Федерації, корупцією, державним боргом, бюджетним дефіцитом, зубожінням населення – з однієї сторони, та процвітанням олігархії, яка не вважає Україну своєю державою – з іншої.

Станом на сьогодні, окупація території України є найгострішою загрозою її суверенітету та територіальній цілісності, але дана загроза, на жаль, не є єдиною. Існує класифікація загроз територіальній цілісності, які передбачені в нормативно-правових актах: за походженням (зовнішньополітичні й внутрішньополітичні); за сферами дії (у воєнній сфері, у сфері безпеки державного кордону України, в інформаційній сфері, у сфері державної безпеки та ін.).

Найважливішим аспектом у зовнішньополітичній сфері є посягання на державний суверенітет та територіальну цілісність держави, територіальні претензії з боку інших держав; загроза посягань з боку окремих груп та осіб на державний суверенітет, територіальну цілісність, економічний, науково-технічний і оборонний потенціал України, права і свободи громадян, що зазначено у Законі України «Про основи національної безпеки України» від 19 червня 2003 року. Однак у даному Законі є певні недоліки, а саме відсутність конкретизації цих загроз. Перелік загроз суверенітету, територіальній цілісності України було зазначено в Указі Президента України від 26 травня 2015 року, а саме агресивні дії Росії, що здійснюються для виснаження української економіки та підриву суспільно-політичної стабільності з метою знищення держави Україна і захоплення її території, зокрема: військова агресія, участь регулярних військ, радників, інструкторів і найманців у бойових діях на території України; розвідувально-підривна і диверсійна діяльність, дії, спрямовані на розпалювання міжетнічної, міжконфесійної, соціальної ворожнечі й ненависті, сепаратизму та тероризму; створення й усебічна підтримка, зокрема військова, маріонеткових квазідержавних утворень на тимчасово окупованій території частини Донецької та Луганської областей; тимчасова окупація території Автономної Республіки Крим і міста Севастополя та подальші дії щодо дестабілізації обстановки у Балто-Чорноморсько-Каспійському регіоні; нарощування військових угруповань біля кордонів України та на тимчасово окупованій території України, у тому числі розміщення на півострові Крим тактичної ядерної зброї [2].

Сьогодні існує ще одна серйозна загроза суверенітету та територіальній цілісності України – ведення інформаційної війни проти нашої держави. Загроза кібербезпеці є «інструментом» посягання на територіальну цілісність.

Щодо основних внутрішніх загроз суверенітету та територіальній цілісності України – це сепаратизм та його поєднання з тероризмом, формування незаконних воєнізованих збройних формувань, підтримка сепаратистських проявів Російською Федерацією.

Не можемо не звернути уваги на глобальні загрози, а саме: конфлікти світового масштабу, розвиток глобальної терористичної мережі, формування нових центрів світового лідерства, зубожіння країн «третього світу».

На сучасному етапі державотворення загрозою територіальній цілісності України є як і зовнішні, так і внутрішні фактори, які впливають на суверенність, територіальну цілісність і недоторканість держави. У свою чергу, цілісність європейської цивілізації напряму залежить від суверенітету України. Чим дієвіше буде європейська та світова підтримка, тим легше та ефективніше пройдуть процеси реінтеграції України в ЄС та НАТО, вирішаться питання повернення окупованих територій.

Література

1. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони: від 27 червня 2014 р.: ратиф. Україною 16 вересня 2014 р. № 1678-VII. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011 (дата звернення: 20.04.2020).

2. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 6 травня 2015 р. «Про Стратегію національної безпеки України»: Указ Президента України від 26 травня 2015 р. № 287/2015. *Урядовий кур'єр*. 2015. № 95.

УДК 327(477):061.1ЄС (043.2)

Крутась В.О., студент,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник Дей М.О., к.ю.н., доцент

ВЗАЄМОВІДНОСИНИ УКРАЇНА-ЄС: ГЛОБАЛЬНІ ВИКЛИКИ

Історія відносин між Україною та Європейським Союзом була започаткована в грудні 1991 року, коли Міністр закордонних справ Нідерландів, як головуючої в ЄС, у своєму листі від імені Євросоюзу офіційно визнав незалежність України. На сьогодні в рамках угоди про асоціацію між Україною та ЄС визначено 7 пріоритетів співпраці: енергетика, торгівля та інвестиції, юстиція та внутрішні справи, наближення законодавства України до законодавства Євросоюзу, охорона навколишнього середовища, транспортна сфера, транскордонне співробітництво, співпраця у сфері науки, технологій та космосу [1]. Але тільки розпочавши свій шлях розвитку країни в Європейському Союзі, перед Україною виникло багато труднощів, постали глобальні виклики як перед Україною, так і Європейським Союзом, та загалом всім світом.

На сьогодні найбільш поширеною та глобальною проблемою є пандемія викликана вірусом COVID-19, яка розширилася на майже всю